

Şair Şiir ve Şehir
Arif Nihat Asya'nın İzinde
Adana

Songül KUNDAKÇI CANSIZ

Genişletilmiş 2. Baskı

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanhđi bandrolü ile satılmaktadır.

Kitabın bütün yayın hakları Ötügen Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

ISBN

978-625-8399-90-5

Kitap Adı

Şair Şiir ve Şehir Arif Nihat Asya'nın İzinde Adana

Editör

Hatem TÜRK

ORCID iD: 0000-0002-6102-9865

Yazar

Songül KUNDAKÇI CANSIZ

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

POE000000

DOI

10.37609/akya.1360

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

SUNUŞ

Ömer Faruk Beyceoğlu, 2012’de Töre dergisi adına Bayrak şairimiz Arif Nihat Asya’nın Adana ve özellikle 5 Ocak ilişkisini gündeme getirmişti. Ömrünün önemli bir kısmını Adana’da geçirmiş, öğretmenlik, yazarlık, şairlik, milletvekilliği yapmış ulusal değerimizin Adana’nın en önemli kültür miraslarından biri olduğunu dillendirmişti. Bu anlamda bana düşen görev, “Arif Nihat Asya’nın Nesirlerinde Adana”; bu kitabın yazarı Songül Cansız Hanımefendiye ise “Arif Nihat Asya’nın Şiirlerinde Adana” düşmüştü. Songül Cansız Hanımefendi, hayatındaki tüm görevleri gibi bunu da öyle bir disiplin ve ciddiyetle yaptı ki makale Hars Akademi dergisinden çıktıktan sonra çok beğenildi. Kendisinin heyecanıyla bu çalışma, kitap boyutuna taşınarak 7 yıl sonra elinize ulaştı.

Bu süre boyunca Arif Nihat Asya’nın yazdıklarının dışında hakkında yapılmış tüm çalışmalar büyük bir titizlikle elden geçirildi. Şairin Adana’dayken ve daha sonraki yazdıkları gazeteler taranarak buradaki yazıları, polemikleri, mektupları, anıları bir araya getirildi. Bununla birlikte yine Arif Nihat Asya gibi kendisini bir öğretmen olarak Adana’da bulan ve binlerce öğrenciye öğretmenlik yapan Songül Cansız, her ne kadar şehir kültür, tarih ve coğrafyasına hâkimse de yine de bu konularla ilgili derin araştırmalar yaptı.

Arif Nihat Asya, Adana’ya çok şey verse de Adana da ona her şeyini vermiş, Türk kültür ve edebiyatına adını altın harflerle burada yazdırmıştır. Onun Türk edebiyatındaki yerini de bir edebiyat öğretmeni olarak Songül Kundakçı Cansız’ın bu eserde yerine oturttuğunu görmek mümkündür.

Songül Kundakçı Cansız, yıllarca süren bu eserinde her şeyden önce çok renkli bir görünüm arz eden Arif Nihat Asya’nın şair, yazar, öğretmen, politikacı, eleştirmen, âşık, eř, dost ve mutasavvıf kimliklerinin portresini çıkarmıştır.

Elinizdeki bu kitap, aynı zamanda çağdaş bir şehrengizdir. Şairin çok önem verdiği vatan coğrafyası ve özelde Adana’nın hayat ve sanatına yansımalarının izini süren Songül Cansız, kendi birikimleriyle de harmanlayarak bunu yeniden sunmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmada sadece Arif Nihat Asya ve Adana ilişkisi değil

aynı zamanda şehrin tarihi ve kültürel yapısı da ortaya konulmuştur. Bu sunumla birlikte günümüz Adana insanı, aydını, sanatçısı, şehrin eşrafı ve özellikle yöneticileri önce kendine sonra da şehrine bir kez daha bakmaya davet edilmiştir.

Bu kitapta Adana'nın Cumhuriyet tarihimizdeki müstesna yerine ve potansiyeline işaret edilerek gelecek için de son derece hayati öneme sahip teklifler yer almaktadır.

Songül KUNDAKÇI CANSIZ, sa'yiniz meşkr, ameliniz makbul ola..

Doç. Dr. Hatem TÜRK

Giresun 2022

ÖNSÖZ

Cumhuriyet'in kuruluşunda hâkim olan iki fikir akımı vardır: Garpcılık ve Türkçülük. Cumhuriyet dönemi aydınlarının bir kısmı yüzünü tamamen Batı'ya döner ve her şeyin Batı'da olduğunu savunurken bazı aydınlar da Avrupa'da eğitim aldıktan sonra memlekete döner, farklı bakış açılarından yurdun uygarlaşmasına hizmet etmek ister. Millî Edebiyat zevk ve anlayışında eser veren Cumhuriyet Edebiyatı'nın en önemli şairlerinden biri olan Arif Nihat Asya yüzünü Batı'ya dönmez; aksine soyadını aldığı ata yurduna, Asya'ya döner. Arif Nihat, Cumhuriyet'in kurucu değerlerinin farkında ve Atatürk'ün kahramanlığına hayran öğretmen bir şairdir.

Öğretmen oluncaya kadar devletin parasız yatılı okullarında okuyan Arif Nihat, millî ve manevî değerlere önem veren, bu konuda taviz vermeyen bir Türk milliyetçisidir. Arif Nihat Asya'nın Adana hayatı 1928'de Erkek Lisesine Edebiyat öğretmeni olarak tayin edilmesiyle başlar, 1950'de Adana milletvekili olmasıyla 1954'e kadar 21 yıl devam eder. Adana'da öğretmenliğin yanında Halkevi faaliyetleri, Görüşler dergisini çıkarması ve Türk Sözü'nde Kanatlar ve Gagalar köşesinde 6 Temmuz 1945 tarihinden 9 Ağustos 1946'ya kadar yazması Adana'nın kültür ve sanat hayatı açısından çok önemlidir.

Arif Nihat; 3 yıl Malatya'da, 1 yıl 7 ay Edirne'de, 1 yıl 3 ay Eskişehir'de, 3 yıl Ankara'da ve 2 yıl Kıbrıs'ta görev yaptı ama 17 yıl öğretmenlik ve 4 yıl da milletvekilliği yaptığı ilk görev yeri olan Adana, şair için hep ayrıcalık taşıdı. 1928-1948 yılları arasında Adana'nın çeşitli okullarında görev yapan şair, gerek burada görev yaptığı sürede gerekse sonraki yıllarda Adana'nın çeşitli yerlerini ve yönlerini memleketçi bir anlayışla şiirlerinde ve yazılarında dile getirmiştir. Bu şiirlerin merkezinde 5 Ocak Kurtuluş Bayramı vardır. Onun şiirlerinde Adana; 5 Ocak Kurtuluş Bayramı, Kız Lisesi, Erkek Lisesi, Seyhan Nehri, seli, sıcağı, Toros Dağları, tabiatı ve şehrin sorunları gibi pek çok yönüyle işlenir.

Bu kitapta, Arif Nihat'ın Adana ve çevresine olan sevgisinin şiirine nasıl yansıdığı ve özellikle de şairinin hayatı ve yaşadığı yerle olan bağlantısının, mücadelesinin vurgulanması amaçlanmıştır. Arif Nihat'ın eserleri okunduğunda; o dönemler Türkiye'de ve Adana'da olan olaylar; tarihi, kültürel, siyasal vs. açılardan daha iyi anlaşılacaktır.

Arif Nihat Asya'nın şiirlerinde Adana konusunda bir makale çalışmasından sonra bu kitap çıktı ortaya. Şairin Hakk'a yürüyüşüne ağlayanlara biraz da sitemli şu mısraları yazmış olması bende hayatına dikkatli bakma isteği uyandırdı:

“Bakmamıştır, dönüp hayatımıza

Ağlayanlar, bugün, vefatımıza” (Asya 1990: 189) !

Adana'da çıkan gazete ve dergiler, Arif Nihat Asya'nın yazdığı bütün şiir ve nesir kitapları titizlikle tarandıktan sonra özellikle Adana'yla ilgili şairin şiirleri ve nesirleri tespit edildi. Alıntıların imlâsı aslına uygun olarak alındı. Bu şiirlerin tamamı, nesirlerin de bir bölümü şairin 17 yıl yaşadığı şehrin onun hayatındaki izleriyle birlikte ele alındı. Bu kitapta şiirleri ve yazılarına göre Adanalı Arif Nihat'ın bütün özellikleriyle çok yönlü duygu ve düşünce dünyası, ruhsal yapısı, şahsî tavır ve duruşunun gözler önüne serilmesine önem verilmiştir. Arif Nihat, sadece “Bayrak” şairi değildir. O; Adana'ya yazdığı lirik, epik, satirik ve pastoral şiirleriyle, Halk ve Divan Edebiyatı tarzında aruz ve heceyle yazdığı şiirler yanında serbest nazımla yazdığı şiirleriyle ve çok yönlü kültür ve bilgi birikimiyle bir Türk aydınıdır. Osmanlı Devleti'nin yıkılışını, Birinci ve İkinci Dünya Savaşı'nı, İstiklâl Savaşı'nı, Cumhuriyet'in kuruluşunu, 1960 ihtilalini, siyasî ve ideolojik çekişmeleri görmüş olan Arif Nihat'ın şiirleri yanında nesirlerinin de bir kısmı bu kitapta incelendi, özellikle Adana hayatıyla ilgili olanlara yer verildi. Bu yazı ve şiirler, Adana'da yaşayan bir öğretmen olarak bende şaire hayranlık hissi uyandırdı. Adana'yı Arif Nihat Asya'nın gözüyle bir kez daha gezdim, şaire de Adana'ya da yeniden hayran kaldım.

Adana'da şairin gezdiği, yaşadığı mekânları biraz da olsa tanıyan, şairin eserlerini okuyan, seven ve 1990'dan beri ekmeğini Adana'dan kazanan, Adana'nın suyunu içmiş bir öğretmen olarak hem Arif Nihat Asya'ya hem de Adana'ya bir vefa borcumun karşılığı olsun diye şehrin hafızasına da katkı sağlayacağına inandığım bu kitabı hazırladım. Arif Nihat Asya ile ilgili daha önce bilinen eksik ve yanlış bilgilerin doğrusuna bu kitapta belgelerle yer verdim. İkinci baskı için kitaba bazı ekleme, düzenleme ve düzeltmeler yaptım. Hazırlanışında kaynaklarla çalışmamı destekleyen Adana Alparlan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı Ahmet Karataşa, beni bu çalışmaya yönlendiren ve destek olan değerli arkadaşım Ömer Faruk Beyceoğlu'na, kitapla ilgili beni bilgilendiren, cesaretlendiren, değerlendirmeler yapan Doç. Dr. Hatem Türke katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Songül KUNDAKÇI CANSIZ

2022 Adana

*Sadece 10 yıl görebildiğim halde, bana,
okuma sevgisi de dâhil her türlü sevgiyi
ve insan olabilmeyi öğreten rahmetli annem,
bana desteğini esirgemeyen eşim Ahmet,
sevgili çocuklarım Balhun ve Abdurrahman için...*

İÇİNDEKİLER

Millete Emanet Bir Öksüz ve Yetim	1
Mehmet Arif'ten Arif Nihat Asya'ya:	
Bir İmzanın Hikâyesi	5
Bir İmzanın Hikâyesi	5
Şair ve Şehir	9
Adanalılaşıma Süreci	13
Adana'da Taht Sahibi Bir Şair	19
Kafiye Arıyormuş	21
İsim Babası	21
Arif Nihat Asya'nın Dalgınlığı	21
Seçim Konuşması	22
Çukurova'da Sıtma, Ağba ve Huğ	23
Zavallı Hadırlı	25
Karaisalı ve Karaisalı Çocuklar	27
Adana Kimliğini Koruma Kararlığı	30
Çukurova'da Gezen Bülbül	36
Mektepten Memlekete Giden Bir Aydın	38
Adana'da Halkevi Çalışmaları	41
Arif Nihat Asya'nın "Taraf"ı	46
Arif Nihat Asya'da Mâzî Fikri	49
Sanatta ve Hayatta Arif Nihat Tavrı	53
Kaçkaç, Pozantı Kongresi ve 5 Ocak 1922	55
Karboğazı Zaferi	60
Arif Nihat ve Adana'da 5 Ocak Coşkusu	61
5 Ocak Şiirleri	64
1- 5 OCAK MARŞI	64
5 Ocak Marşı	65
2- Bayrak Şiiri ve Hatay Meselesi	66
BAYRAK	69
3- Şehit Duran Kitabesi	74
4- Bugünün Hikâyesi	76
Bugünün Hikâyesi	77
5- Edirne'den 5 Ocak Armağanı: Adana	79
6- 5 Ocak Armağanı: Cenup	83

Cenup.....	83
Kaybedilen Topraklara Ağıt ve Turan.....	85
Asya Soyadını Alan Âlim ve Ârif Şair.....	88
Halkıyla Çatışma Yaşamayan Aydın	91
Arif Nihat Asya'nın Eğitimciliği	93
Rubailer.....	101
Çukurova	102
Mafasığmaz (Mahfesiğmaz).....	103
Gültepe ve Barbaros Mahallesi	103
Kozan'a Rubailer	105
Bucak, Akçalı ve Acarmantaş Köyü	106
Höketçe (Tufanbeyli)'ye Rubailer.....	106
Saimbeyli'ye Rubailer	107
Batık	107
Himmetli Köyü ve Mağara.....	107
FEKE'YE RUBAİ	108
EĞNER'E RUBAİ	109
SUMBASA RUBAİ.....	109
MERSİN'E RUBAİLER.....	109
Gülнар	110
Mersin'de "Refah" Olayı	110
Tarsus	111
Sen Pol Kuyusu	113
YAYLA RUBAİLERİ	113
Arif Nihat'ın Servet'i	116
Aşk Mektupları	118
Malatya'ya Gidiş ve Hasan Âli Yücel Olayı.....	127
Malatya'dan Adana'ya Mektup	132
Adana'ya Dönüş ve Hasan Âli Yücel'e Öfke.....	136
Arif Nihat - Cavit Oral Tartışması	142
Adanalı Olma Kararlılığı	150
Cavit Oral ve Toprak Reformu	152
Milletvekili Adayı Arif Hoca.....	154
Hasan Âli Yücel'in Bakanlıktan Alınması	156
Ekmek Kokusu ve Anneye Kavuşma	159
Arif Nihat'ın Edirne'ye Sürgün Edilmesi	162
Edirne Yılları ve Milletvekili Oluşu.....	166
Şiir Kitapları:	169
Nesir Kitapları:.....	170

Arif Nihat Asya'nın Yaşama Sevinci.....	171
Toros Dağları.....	173
Tepeler.....	176
Seyhanda Sel ve Kıbrıs Meselesi.....	178
Mühürlenmiş Topraklar – Aslanköy.....	182
Yeniliklere Açık Bir Şair.....	186
Mevlevî Şeyhi.....	188
Hiciv Şiirleri.....	190
1- Hiciv Şiirleri: İSTİKLÂL MAHALLESİ.....	190
2- Hiciv Şiirleri: Kız Lisesi.....	195
3- Hiciv Şiirleri: Saka Destanı.....	200
4- Hiciv Şiirleri: Psikopatlar Marşı.....	201
Psikopatlar Marşı.....	201
5- Hiciv Şiirleri: Satır.....	203
Dostlara Şiirler.....	204
1. RAHMÎ KARATAY.....	204
2. YUSUF ZİYA İLHAN ZAIMOĞLU.....	204
Son Ses ve Şeb-İ Ârus.....	207
SONUÇ.....	211
KAYNAKLAR.....	213

KAYNAKLAR

- Artun, Erman (1997). "Adana Âşıklık Geleneği Ve Âşık Fasılları, 5. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri, 1.Cilt, Ank., s. 41.
- Asya, Arif Nihat (1945). Kanatlar ve Gagalar I. İstanbul: Sabri Çelik Basımevi.
- Asya, Arif Nihat (1976). Rubaiyat-ı Arif I. İstanbul: Ötüken Yay.
- Asya, Arif Nihat (1976 b). Rubaiyat-ı Arif II. İstanbul: Ötüken Yay.
- Asya, Arif Nihat (1982). Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor. İstanbul: Ötüken Yay.
- Asya, Arif Nihat (1990). Dualar ve Âminler. İstanbul: Ötüken Yay.
- Asya, Arif Nihat (2 Şubat 1937) "Bayrak" Türk Sözü Gaz., S.3744, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (20 Ocak 1946). "Anket III", Türk Sözü Gaz., S. 6519, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (2005 b). Ses ve Toprak. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Asya, Arif Nihat (2005 c). Ayın Aynasında. İstanbul: Ötüken Yay.
- Asya, Arif Nihat (2005). Kubbeler. İstanbul: Ötüken Yay.
- Asya, Arif Nihat (2006). Kökler ve Dallar. İstanbul: Ötüken Yay.
- Asya, Arif Nihat (2007 b). Fatihler Ölmez ve Takvimler. İstanbul: Ötüken Yay.
- Asya, Arif Nihat (2007).Aramak ve Söyleyememek. İstanbul: Ötüken Yay.
- Asya, Arif Nihat (2009). Kanatlarını Arayanlar. İstanbul: Ötüken Yay.
- Asya, Arif Nihat (2013). Top Sesleri. İstanbul: Ötüken Yay.
- Asya, Arif Nihat (20 Temmuz 1945). "Sıtma", Türk Sözü Gaz., S. 6369, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (29 Temmuz 1945), "Gülmek", Türk Sözü Gaz., S. 6376, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (25 Ocak 1946). "Tebrik", Türk Sözü Gaz., S. 6523, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (22 Ocak 1946). "Anket IV", Türk Sözü Gaz., S. 6520, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (10 Ocak 1946). "Kafiyeler Konuşuyor", Türk Sözü Gaz., S. 6510, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (13 Temmuz 1946). "Konuşmak", Türk Sözü Gaz., S. 6666, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (14 Haziran 1946). "Hüküm", Türk Sözü Gazetesi, S. 6641, s.2.
- Asya, Arif Nihat (18 Temmuz 1946). "Listeler", Türk Sözü Gaz., S. 6670, s.1.
- Asya, Arif Nihat (19 Haziran 1946). "Duydum ki", Türk Sözü Gaz., S.6645, s.2.
- Asya, Arif Nihat (21 Temmuz 1946). "Adaylar", Türk Sözü Gaz., S. 6672, s.2.
- Asya, Arif Nihat (23 Ocak 1946). "Terbiye", Türk Sözü Gaz., S. 6521, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (3 Ağustos 1945). "Eski Harflerden Hatıralar", Türk Sözü Gaz., S. 6380, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (7 Aralık 1945). "Kelime Oyunları", Türk Sözü Gaz., S. 6482, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (17 Ocak 1946). "Düello", Türk Sözü Gaz., S. 6516, s. 1.
- Asya, Arif Nihat (2 Aralık 1945). "Adistan" Türk Sözü Gaz., S. 6478, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (26 Temmuz 1945). "Bir Kitap Para Bekliyor" Türk Sözü Gaz., S. 6374, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (27 Ocak 1946). "Barış Şartları", Türk Sözü Gaz., S.6525, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (5 Ocak 1949). "Adana", Türk Sözü Gaz., S. 7405, s. 1.
- Asya, Arif Nihat (5 Ocak 1953). "Cenup", Türk Sözü Gaz., s. 3.
- Asya, Arif Nihat (11 Temmuz 1946). "Beni De Yazın", Türk Sözü Gaz., S. 6664, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (12 Ocak 1946). "Başak", Türk Sözü, S. 6512, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (13 Önkânun 1938- 14 Sonkânun 1939). "Bugünün Hikâyesi", Görüşler dergisi, S. 13-14, s. 67.
- Asya, Arif Nihat (15 Temmuz 1945). "Lügatte 'Tutulmak' Kelimesi ", Türk Sözü Gaz., S.6365, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (16 Haziran 1946). "Devam", Türk Sözü Gaz., s. 2.
- Asya, Arif Nihat (8 Ağustos 1945). "Dalga Dalga", Türk Sözü Gaz., s. 2.
- Asya, Arif Nihat (21 Eylül 1945). "Bizedir", Türk Sözü Gaz., s. 2.
- Asya, Arif Nihat (16 Ocak 1946). "Anket", Türk Sözü, S. 6515, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (18 Ocak 1946). "Anket II", Türk Sözü Gaz., s. 2.
- Asya, Arif Nihat (22 Nisan 1930). "Bir Sanat Meselesi" Türk Sözü Gaz., s.2
- Asya, Arif Nihat (23 Kasım 1945), "Asya Gecesi" Türk Sözü Gaz., S. 6470, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (24 Ocak 1946). "Anket V" Türk Sözü Gaz., S. 6522, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (26 Mayıs 1946). "Partiler", Türk Sözü Gaz., S. 6625, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (26 Ocak 1946). "Şampiyonluk", Türk Sözü Gaz., S.6524, s.2.

- Asya, Arif Nihat (3 Kasım 1945), "Düşünüyorum" Türk sözü Gaz., S. 6456, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (30 Ağustos 1945). "Ağrı", Türk Sözü Gaz., S. 6403, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (30 Ocak 1946). "Anket VI", Türk Sözü Gaz., S. 6527, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (9 Ağustos 1946). "Bir Bardak Kırıldı", Türk Sözü Gaz., S. 6688, s. 2.
- Asya, Arif Nihat (9 Aralık 1945). "Yağmur", Türk Sözü Gaz., s. 2.
- Asya, Arif Nihat (16 Ağustos 1946). "Sokak", Demokrat gazetesi. S.44 s.1.
- Asya, Arif Nihat (I. Kânun 1941 – 2. Kânun 1942). "5 Kânunusani", Görüşler Dergisi, S.40-41, s. 5-6.
- Asya, Arif Nihat (I.Kânun 1939). "Milli Mücadele Kahramanlarından Emin Ağa İle Bir Saat", Görüşler Dergisi, S. 23, s. 13-17.
- Asya, Arif Nihat (Kasım 1946). "Nerdesin?" Çukurova dergisi Cilt.1, S. 4, s. 12
- Asya, Arif Nihat (Mart 1938). "Çukurova Efsaneleri: Düğün Alayı", Görüşler Dergisi, S. 9, s. 11.
- Asya, Arif Nihat (Şubat 1942). "Halkevi", Görüşler D. S. 42 s. 5.
- Asya, Arif Nihat (15 Şubat 1946). "Adanalı", Türk Sözü Gazetesi, S. 6541, s. 2.
- Asya, Arif Nihat(6 Temmuz 1945) "Belediye" Türk Sözü Gazetesi s.2
- Asya, Arif Nihat(8 Ocak 1946). "Bir Günden Notlar", Türk Sözü Gaz., S. 6508,s. 2.
- Asya, Arif Nihat(Mayıs 1937), "Eyvah ne yer ne yar kaldı", Görüşler Dergisi, S.2, s. 3.
- Arıkoğlu, Damar(1961). Hatıralarım. İstanbul: Tan Matbaası.
- Ayda, Lütfi (Ağustos 1946), "Ünanimizm (Beraberlik)", Çukurova Dergisi, Cilt 1, S.1 ,s. 5.
- Aydemir, Şevket Süreyya (1999) Tek Adam, Cilt 1, 19. Basım Remzi Kitabevi
- Bakiler, Yavuz Bülent(2003). Arif Nihat Asya'nın Sevgi Mektupları. İst.: Size Dergisi Yay. 10.
- Bakiler, Yavuz Bülent(2010). Arif Nihat Asya'nın İhtişamı. İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı Yay.
- Bakiler, Yavuz Bülent(Ocak 1982), "Arif Nihat Asya Şeb-i Arusu", Türk Edebiyatı Dergisi, s. 99.
- Bakiler, Yavuz Bülent(Şubat 1975), "Arif Nihat Asya ile Son Konuşma", Töre Dergisi, S.46, s. 50.
- Bakiler, Yavuz Bülent (Şubat 1977), "Arif Nihat Asya'dan Dinlediklerim", Töre Dergisi, S. 69, s. 31.
- Bakiler, Yavuz Bülent (Şubat 1976) "Servet Asya Arif Nihat Asya'yı Anlatıyor". Hisar Dergisi, S.45, s.146.
- Banarlı, Nihat Sami (1983). Resimli Türk Edebiyatı Tarihi C. 2, İstanbul: MEB.
- Baş Muharrir (Temmuz 1929) "Hamit'i Müdafaa Edenler, Baş Muharrir Diyor ki" Resimli Ay, nr. 5, s. 33.
- Başar, Ahmet Hamdi (1981), Atatürk'le Üç Ay ve 1930'dan Sonra Türkiye, Ankara: İTİA Yayınları (İkinci Baskı).
- Beyatlı, Yahya Kemal (1969) Aziz İstanbul. İstanbul: MEB.
- Birgören, Hamdi (2017) Mehmet Zekai'nin Kaleminden İsyân Günlerinde Bolu, Bolu: Bolu Belediyesi Bolu Araştırmaları Merkezi, 2. Baskı,
- Cansever, Edip (2008), Sonrası Kalır I. İstanbul: Yapı Kredi Yay.
- Cansız, Songül (Aralık 2018) "Arif Nihat Asya'nın Şiirlerinde Adana" Hars Akademi Uluslararası Hakemli Kültür-Sanat-Mimarlık Dergisi, Yıl 1, S.2, ss. 1-33.
- Cansız, Songül (2019) "Bahaettin Karakoç İle Son Konuşma" Hars Akademi Uluslararası Hakemli Kültür-Sanat-Mimarlık Dergisi, Cilt 2, S.3, ss. 127-143.
- Coşkun, Betül (2011), Halide Nusret Zorlutuna, İstanbul: Kitabevi.
- Çamlıbel, Faruk Nafiz (1969). Han Duvarları. İstanbul: MEB.
- Çanak, Erdem (Mart 2015). "Cumhuriyet Döneminde Adana (Seyhan)'da Meydana Gelen Seller Ve Alınan Önlemler (1930-1956)", CBÜ Sosyal Bilimler Der., Cilt:13, S.1, s.297.
- Çanak, Erdem (Kasım 2014). "Atatürk'ün Adana Ziyaretleri" Sayı 90 s.50 Atatürk Araştırma Merkezi <http://www.atam.gov.tr/wp-content/uploads/Erdem-%C3%87ANAK-Atat%C3%BCrk%E2%80%99%C3%BCn-Adana-Ziyaretleri.pdf> erişim tarihi 23.10.2018
- Çetin, Nurullah(2017). Bayraklaşan Şair Arif Nihat Asya. Ankara: Ebabil Yayıncılık.
- Dino, Güzin(1991). Gel Zaman Git Zaman. İstanbul: Can Yay.
- Ertem, Barış (Bahar 2010). "Türkiye Üzerindeki Sovyet Talepleri ve Türk-Sovyet İlişkileri (1939-1947)" Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt 3, S.11, s.252-273.
- Güntekin, Reşat Nuri (2015). Anadolu Notları I – II, İstanbul: İnkılap.
- Güven, Ferit Celal(29 Ocak 1946). "Aziz Öğretmen Arif Nihat Asya", Türk Sözü Gaz., S.6526 s.1.

- Güven, Nevzat (1 Haziran 1947). "Bu da benden Cavit Ora'la" Türk Sözü Gaz., S. 6927, s. 2.
- Nazım Hikmet (2008) Bütün Şiirleri 4. Baskı. İstanbul: YKY
- Nazım Hikmet (1992) Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim. 5. Basım. İstanbul: Adam Yayınları.
- İmzasız (25 Mayıs 1947). "Pazar Şakaları", Türk Sözü gazetesi s.3.
- İmzasız (8 Şubat 1948). "Pazar Şakaları", Türk Sözü gazetesi s.3.
- İmzasız (10.10. 1948). "Pazar Şakaları", Türk Sözü gazetesi.
- İmzasız (11 Temmuz 1949). "Bağ- İrem", Berdan Gaz. Yıl 1, S. 2, s. 3.
- İmzasız (19 Mayıs 1936). "Ziya Paşa İhtifali", Türk Sözü Gaz., S. 3528, s. 2.
- İmzasız (3 Haziran 1947). "Cavit Oral Hasan Aliye Neden Kızgın, Arif Asya'yı Adana'dan Attırmak İsteyen Cavit Ora'la Ne Cevap Verilmişti?", Türk Sözü Gaz., S. 6928, s.1-2.
- İmzasız (6 Ocak 1946). "Kurtuluş Bayramı Eşsiz Bir Tezahüratla Geçti", Türk Sözü Gaz., S..6507 s. 1-2.
- İmzasız (Haziran 1929). "Putları Yıkıyoruz, Hâmit, No: 1" Resimli Ay, nr. 4, s. 24-25 / 37.
- İmzasız (Haziran 1937). "Adana Halkevinde 1 Ay", Görüşler dergisi, S.3, s. 36.
- İmzasız (Mayıs 1938). "Halkevinde", Görüşler D., S.11, s. 50.
- İmzasız (Nisan 1938). " Halkevinde Oparlör Konferansları", Görüşler dergisi, S.10, s. 46.
- İmzasız (16 Ağustos 1946) "Teşkilatlı muhalefeti ilk defa içine alan BMM'nin son oturumunda asabi bir hava hâkim oldu", Demokrat gazetesi, S.44 s.3.
- Kaplan, Mehmet (1980). Şiir Tahlilleri 2. İstanbul: Dergâh Yay.
- Karaoşmanoğlu, Yakup Kadri (1985). Yaban. İstanbul: İletişim Yay.
- Karaömerlioğlu, M. Asım (Mart 1998). "Bir Tepeden Reform Denemesi: 'Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu'nun Hikâyesi' ", Birikim Dergisi, S.107, s. 31.
- Karapınar, Mustafa (Ekim 1972). "Arif Nihat Asya İle Bir Konuşma", Töre Dergisi, S.17, s. 28.
- Karataş, Ahmet- Çatal, Ahmet Caner (2016). Yusuf Ziya Bağdadî Tabsıra Yahut Adana Temaşası. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- Kısakürek, Necip Fazıl (1999). Babîâli. 11. Baskı. İstanbul: Büyük Doğu Yayınları.
- Kavukçuoğlu, Nuşin (Şubat 1975). "Arif Nihat İçin Ne Dediler- Tahir Kutsi Makal", Eflatun, s.74, Türkiyat Araştırmaları Ens. Der. S. 28, Erzurum 145 Prof. Dr. M. Fahrettin Kırzioğlu Özel S.
- Korkmazgil, Hasan Hüseyin (10 Kasım 1946). "Ey Çukurova'nın kahraman ve sadık izcileri!", Demokrat gazetesi, s. 2.
- Kösoğlu, Nevzat (Editör), (2011). Arif Nihat Asya, Kültür ve Turizm Bakanlığı: Ank.
- Küçük, Evren (Bahar 2017). "Büyük Güçlerin Mücadelesinde Akdeniz: Refah Şilepi Örneği". Karadeniz Araştırmaları, S. 53, s.99-121.
- Nalbantoğlu, S (10 Mayıs 1950). "Altı Ok!..", Türksözü gazetesi, s.2.
- Okcu, Erdoğan Cemil (Şubat 1969). Ayşe Dergisi, Yıl. 1, S. 2, s. 6.
- Öksüz, Emine Işınsoy (Ocak 1976). "Vefatından Bir Yıl Sonra" Töre, S. 56, s. 21.
- Özarslan, Ersin (2005). "Arif Nihat Asya'nın Şiirlerinde Dış Dünya, Tarihi Coğrafya ve Şehir Tezahürleri", A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, Prof. Dr. M. Fahrettin Kırzioğlu Özel Sayısı, Sayı 28, s. 145-175.
- Özarslan, Ersin (2010). Şiirden Coğrafyaya, Arif Nihat Asya'nın Şiirinde Mekân Endişesi, İstanbul: Ötügen Yay.
- Özkırımlı, Atilla (1989). Tarihe Not Düşmek. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Realiteci (13 Ocak 1946). "Tavzih Bekliyorum", Türk Sözü Gaz., S. 6513, s. 1.
- Samancı, M. Nuri (Şubat 1969) . "Arif Nihat Asya'ya 10 Soru Arif Nihat Asya'dan 10 Cevap", Defne Dergisi, S. 62.
- Serarslan, Halim (2007). "Tarihi Bir Perspektif İçinde Modern Türk Edebiyatında Vatan Ve Bayrak Sevgisine Örnek Birkaç Güzel Şiir", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S. 18 s. 439- 446.
- Serhan, Fatma İrfan (1979). Kemal Tahir'den Fatma İrfan'a Mektuplar. İstanbul: Sander Yay.
- Sertel, Zekeriya (Temmuz 1929). "Baş Muharririmiz Diyor ki", S. 5, s. 33.
- Sun, Zeynel Besim (27 Ocak 1946). "Münakaşalar ve Yardakçılar", Türk Sözü Gazetesi, S. 6525, s. 1.
- Tanpınar, Ahmet Hamdi (1998). Edebiyat Üzerine Makaleler. İstanbul: Dergâh Yay.

- Tanpınar, Ahmet Hamdi (1999). Beş Şehir. İstanbul: Dergâh Yay.
- Tanpınar, Ahmet Hamdi (2000). Yaşadığım Gibi. İstanbul: Dergâh Y.
- Tansel, Fevziye Abdullah (1989) Ziya Gökalp Külliyyatı-I Şiirler ve Halk Masalları. Ankara: TTK Basımevi.
- Taşkesenlioğlu, Lokman (2019). Klasik Türk Edebiyatında Lokman Hekim, İstanbul: Arı Sanat Yay.
- Tekelioğlu, Sinan (2012). Kuvayimilliyeye Komutanı Tekelioğlu Sinan Bey'in Günlüğü. Ankara: Genelkurmay Personel Başkanlığı Askerî Tarih Ve Stratejik Etüt (Atase) Daire Başkanlığı Yayınları, Genelkurmay Basımevi.
- Toros, Taha (1940).Şair Ziya'nın Adana Valiliği: Yeni Adana Basımevi.
- Tural, Sadık Kemâl (Ocak 1976) "Ölümünün Birinci Yılında Arif Nihat Asya'nın Düşündürdükleri", Töre Dergisi, S. 56, s. 13.
- Türk, Emine Bilgehan (2005) "Zekeriya Sertel'in Dergiciliği" Atatürk Üni. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- Türk, Emine Bilgehan (2019), Bir Babıalı Müdavimi Hakkı Süha Gezgin. İstanbul: Arı Sanat.
- Türk, Emine Bilgehan (2019), Hakkı Süha Gezgin Hikâyeciliği. İstanbul: Arı Sanat.
- Türk, Hatem (Haziran 2018), "Türkçü Bir Kadın Hareketi: Ayşe Dergisi" Hars Akademisi Uluslararası Hakemli Kültür-Sanat-Mimarlık Dergisi Yıl 1, S. 1, ss. 39-56.
- Türk, Hatem (Kış 2018)"Arif Nihat Asya'nın Nesirlerinde Adana" Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi/Journal of Turkish World Studies 18/ 2, ss. 485-506.
- Türk, Hatem (2019) "Bir Coğrafyanın Kaderi Arif Nihat Asya'dan Hasan Hüseyin Korkmazgil'e" Uluslararası Beşeri Bilimler Ve Eğitim Dergisi (IJHE), Cilt 5, S. 10, ss. 164 – 179.
- Türk, Hatem (2014), Hasan Hüseyin Korkmazgil Başkaldıran Dizeler. Sivas: Asitan Kitap.
- Türk, Hatem – Özbayrak, Merve (2019), Halide Nusret Zorlutuna. İstanbul, Arı Sanat.
- Türk, Hatem (2021), Çağdaş Türk Şiiri Tarihi, Çanakkale, Paradigma Akademi.
- Yardımlı, Mehmet Nuri (2005). Edebiyatımızın Güler yüzü. İstanbul: Selis Kitaplar.
- Yetkin, Çetin (2003).Karşı Devrim, 2. Basım, İstanbul: Otopsi Yay.
- Yıldız, Saadetin (1991).Arif Nihat Asya-Nesirler. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Yıldız, Saadetin (1997).Arif Nihat Asya'nın Şiir Dünyası. İstanbul: MEB.
- Yıldız, Saadetin (Ağustos-Eylül 2004)"Arif Nihat Asya'nın Eserleri", Türk Edebiyatı Dergisi, S. 370-371, s. 114.
- Yıldız, Saadetin (Kasım 2013). Eskişehir "Yünus Diyarında Bir Mevlevî: Arif Nihat Asya", Osman-gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 14 (Özel Sayı), s. 31-44.
- Yurdakul, Mehmet Emin (1989). Mehmed Emin Yurdakul'un Eserleri 1, Şiirler (Haz. Fevziye Abdullah Tansel), Ankara, Türk Tarih Kurumu.
- Zaimoğlu, Ziya İlhan (9 Ekim 1945). "Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor" Yeni Adana Gaz. s.2.
<http://earsiv.sehir.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11498/7336/001580315010.pdf?sequence=1&isAllowed=y> erişim tarihi:16. 8. 2019
<http://www.hurriyet.com.tr/bir-devrimcinin-adidir-ilhan-selcuk-15148880> erişim tarihi: 27.8.2019
<http://www.kastamonur.com/arif-nihat-asya-nin-ogrencisi-nuri-karakaya-anlatiyor-omer-ozcan/> erişim tarihi: 27.8.2019
https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MM___d01/c004/b069/mm__010040690259.pdf erişim tarihi:24.01.2022